

Кручак Людмила Володимирівна,
к.е.н., асистент кафедри обліку і
оподаткування та маркетингу,
Ремета Михайло Михайлович,
студент,
Мукачівського державного університету

СУТНІСТЬ І ЗНАЧЕННЯ МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА В УКРАЇНІ

Мале підприємництво сьогодні є важливим структурним елементом сучасної ринкової економіки. У цьому контексті важко не погодитися з професором З. С. Варналієм, який зазначає, що «у ході еволюції ринкового господарства значення малого підприємництва зростає, що виявляється в перетворенні його у структуроутворювальний елемент ринкової економіки. Роль та функції малого підприємництва із загальноекономічних позицій оцінюються як один із найважливіших факторів економічного розвитку суспільства, яке спирається на ринкові методи господарювання» [1]. Різні науковці розглядають мале підприємництво в різних площинах досліджень. Водночас загальним є таке трактування, що «мале підприємництво - це самостійна, систематична, ініціативна господарська діяльність малих підприємств та громадян підприємців (фізичних осіб), яка проводиться на власний ризик з метою отримання прибутку. Практично, це будь яка діяльність (виробнича, комерційна, фінансова, страхова тощо) зазначених суб'єктів господарювання, що спрямована на реалізацію власного економічного інтересу» [2].

Так категорії «підприємництво», «підприємницька діяльність» в межах даного дослідження розглядаються передусім як мале підприємництво, або як сфера малого бізнесу, що обумовлено пріоритетним твердженням їх економічної природи.

Так у своїй статті Волощук Н.Ю наводить економічні визначення які взяті з економічної енциклопедії понять підприємництва і бізнесу:

- підприємництво – самостійне організаційногосподарське новаторство на основі використання різних можливостей для випуску нових або старих товарів новими методами, відкриття нових джерел сировини, ринків збуту тощо з метою отримання прибутків і самореалізації власної мети;

- бізнес (англ. business – справа, діло) – підприємницька, комерційна чи будь-яка інша діяльність, що не суперечить закону і спрямована на отримання прибутку [4].

Роль і місце малого підприємництва (далі МП) в національній економіці найкраще виявляються в притаманних йому функціях:

- МП формує конкурентне середовище;
- МП надає ринковій економіці необхідної гнучкості. (прискорення науково-технічного прогресу (НТП), зростання номенклатури промислових товарів та послуг);
- МП здійснює прорив у напрямках НТП (галузь електроніки та інформатики);
- МП робить вагомий внесок у вирішення проблеми зайнятості;

- МП допомагає зменшити соціальну напругу.

Таблиця 1

Визначення терміну «мале підприємництво» різними вченими

Автор	Визначення терміну «мале підприємництво»
В. Кредісов [8]	Мале підприємництво передбачає не тільки відносно невеликі розміри підприємства та масштаби господарської діяльності, але й повинно формуватися на основі ризикованості, інноваційності, економічної відповідальності, задіянні персоніфікованих і гнучких управлінських підходів з метою отримання максимального підприємницького прибутку з одиниці затраченого капіталу.
Т. Зосименко [7]	Мале підприємництво – невід’ємна частина соціально-економічної системи країни, оскільки забезпечує відносну стабільність ринкових відносин, завдяки своїй гнучкості демонструє оперативне реагування на постійно мінливі умови зовнішнього середовища.
О. Довгальова, О. Балабенко [6]	Мале підприємництво – особлива форма економічної активності, результатом якої є досягнення комерційного успіху, що має інноваційний та ризиковий характер діяльності з розширенням і подальшою перспективою розвитку на основі відповідальності, самостійності у прийнятті управлінських рішень та плануванні бізнесу. Такі підходи мають постійний характер господарської діяльності, укладання регулярних, а не одноразових угод.
Л. Васильєва [3]	Мале підприємництво – економічний сегмент, якому притаманні принципово нові якісні характеристики, а саме: об’єднання в одній особі власника та підприємця; спрямованість на інновації; спрощені комунікативна та інформаційна системи.
Т. Говорушко, О. Тимченко [5]	Мале підприємництво – особлива система економічних відносин, за яких головною рушійною силою, суб’єктом господарювання є підприємець, котрий поєднує особові й матеріальні фактори відтворення на інноваційній основі, особистій ініціативі та економічній відповідальності й зацікавленості, ризику з метою одержання підприємницького доходу;

Отже аналізуючи праці вчених та підсумовуючи вищезгадані функції притаманні малому підприємництву, можна зробити висновок, що мале підприємництво є основою розвитку ринкової економіки та являє собою масову, гнучку, конкурентну та динамічну форму ділового життя.

Список використаної літератури:

1. Варналій З.С. Конкуренція і підприємництво / З.С. Варналій. – Київ : Знання України, 2015. – 463 с.
2. Варналій З.С. Мале підприємництво: основи теорії і практики / З. С. Варналій. — К.: Знання, 2008. — 302 с.
3. Васильєва Л. М. Сутність суб’єктів малого підприємництва / Л. М. Васильєва [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.rusnauka.com/27_NII_2010/Economics/72037.doc.htm.
4. Волощук Н. Ю. Теоретичні підходи до дослідження сутності категорії малого підприємства / Н. Ю. Волощук // Науковий вісник Мукачівського державного університету. – 2015. Випуск 2(4). Частина 2. – С. 13 – 17.

5. Говорушко Т. А. Малий бізнес: навч. посібник / Т. А. Говорушко, О. І. Тимченко. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 200 с.
6. Довгальова О. В. Управління малим бізнесом: підручник / О. В. Довгальова, О. В. Балабенко: Донбас. нац. акад. буд-ва і архіт. – Макіївка; Донецьк: Цифрова типографія, 2011. – 298 с.
7. Зосименко Т. І. Роль малого підприємництва у соціально-економічному розвитку країни / Т. І. Зосименко [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=2388>
8. Кредисов В. А. Організаційно-економічні форми підприємництва та проблеми його розвитку / В. А. Кредисов // Менеджмент. – 2008. №10.

Кучінка Тетяна Василівна,
к.е.н., асистент кафедри фінансів,
завідувач аспірантури,
Попфалуші Василь Ярославович,
аспірант кафедри фінансів
Мукачівського державного університету

ОСОБЛИВОСТІ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ДІЯЛЬНОСТІ МАЛОГО ТА СЕРЕДНЬОГО БІЗНЕСУ

В умовах ринкової економіки виникає потреба в об'єктивному оцінюванні фінансового стану суб'єктів малого і середнього бізнесу та їхніх партнерів. По-перше, в умовах фінансової нестабільності підприємства його власники самостійно ухвалюють рішення щодо проведення аналізу виробничо-фінансового стану підприємства з метою розроблення стратегії діяльності підприємства, в тому числі його фінансової санації. Аналогічне рішення може прийматися за ініціативою кредиторів на ухвалу арбітражного суду. По-друге, оцінюючи власні ризики, партнери суб'єктів малого і середнього бізнесу вивчають їхній фінансовий стан. По-третє, оцінювання реального фінансового стану підприємства потребують потенційні інвестори та банки, що кредитують малий і середній бізнес.

Савицька Г.В. характеризує фінансовий стан як економічну категорію, яка відображає стан капіталу в процесі його кругообігу і здатність суб'єкту господарювання до саморозвитку [1, с. 606]. За визначенням Колчиної Н.В., фінансовий стан підприємства відображає кінцеві результати його діяльності [2, с. 261]. Білик М.Д. трактує фінансовий стан підприємства як фіксовану і потенційну фінансову спроможність підприємства забезпечити певний рівень фінансування поточної діяльності, саморозвитку та погашення зобов'язань перед підприємствами й державою. Кількісно він вимірюється системою показників, на підставі яких здійснюється його оцінка» [3, с. 122]. Бандурка О.М. визначає фінансовий стан як ступінь забезпеченості підприємства необхідними фінансовими ресурсами для здійснення ефективної господарської діяльності та своєчасного проведення грошових розрахунків за своїми зобов'язаннями [4, с. 302].

Функціонування підприємств значно впливає як на добробут власників,

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>